

Προοίμιον Ι

Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς λαβὼν ἐν γνώσει
ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ Ἰωσήφ σπουδῇ ἐπέστη
ὁ ἀσώματος λέγων τῇ ἀπειρογάμῳ·
“Ὁ κλίνας τῇ καταβάσει τοὺς οὐρανοὺς
5 χωρεῖται ἀναλλοιώτως ὅλος ἐν σοί·
ὄν καὶ βλέπων ἐν μήτρᾳ σου λαβόντα δούλου μορφὴν
ἐξίσταμαι κραυγάζων σοι·
“Χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.”

Προοίμιον ΙΙ

Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια
ὡς λυτρωθεῖσα τῶν δεινῶν εὐχαριστήρια
ἀναγράφω σοι ἢ πόλις σου, θεοτόκε·
ἀλλ’ ὡς ἔχουσα τὸ κράτος ἀπροσμάχητον
5 ἐκ παντοίων με κινδύνων ἐλευθέρωσον,
ἵνα κράζω σοι·
“Χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε”.

Προοίμιον ΙΙΙ

Οὐ παυόμεθα κατὰ χρέος ἀνυμνοῦντες σε,
θεοτόκε, καὶ λέγοντες·
“Χαῖρε, ἡ κεχαριτωμένη”.

Οἴκοι

α' Ἄγγελος πρωτοστάτης οὐρανόθεν ἐπέμφθη
εἰπεῖν τῇ θεοτόκῳ τὸ “χαῖρε”·
καὶ σὺν τῇ ἀσωμάτῳ φωνῇ
σωματούμενόν σε θεωρῶν, κύριε,
5 ἐξίστατο καὶ ἴστατο κραυγάζων πρὸς αὐτὴν τοιαῦτα·
“Χαῖρε, δι’ ἧς ἡ χαρὰ ἐκλάμψει·
χαῖρε, δι’ ἧς ἡ ἀρὰ ἐκλείψει·
χαῖρε, τοῦ πεσόντος Ἀδὰμ ἢ ἀνάκλησις·
χαῖρε, τῶν δακρῶν τῆς Εὐας ἢ λύτρωσις·
10 χαῖρε, ὕψος δυσανάβατον ἀνθρωπίνοις λογισμοῖς·
χαῖρε, βάθος δυσθεώρητον καὶ ἀγγέλων ὀφθαλμοῖς·
χαῖρε, ὅτι ὑπάρχεις βασιλέως καθέδρα·
χαῖρε, ὅτι βαστάζεις τὸν βαστάζοντα πάντα·
χαῖρε, ἀστὴρ ἐμφαίνων τὸν ἥλιον·
15 χαῖρε, γαστήρ ἐνθέου σαρκώσεως·

χαῖρε, δι' ἧς νεουργεῖται ἡ κτίσις·
χαῖρε, δι' ἧς προσκυνεῖται ὁ πλάστης·
χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε”.

β' Βλέπουσα ἡ ἀγία ἑαυτὴν ἐν ἀγνείᾳ
φησὶ τῷ Γαβριὴλ θαρσαλέως·
“Τὸ παράδοξόν σου τῆς φωνῆς
δυσπαράδεκτόν μου τῇ ψυχῇ φαίνεται·
5 ἀσπόρου γὰρ συλλήψεως τὴν κύησιν προλέγεις κρᾶζων·
“Ἀλληλούϊα”.

γ' Γνώσιν ἄγνωστον γνῶναι ἡ παρθένος ζητοῦσα
ἐβόησε πρὸς τὸν λειτουργοῦντα·
“Ἐκ λαγόνων ἀγνῶν υἱὸν
πῶς ἐστὶ τεχθῆναι δυνατόν; λέξον μοι.”
5 πρὸς ἣν ἐκεῖνος ἔφησεν ἐν φόβῳ πρὶν κραυγάζων οὕτω·
“Χαῖρε, βουλῆς ἀπορρήτου μύστις,
χαῖρε, σιγῇ δεομένων πίστις·
χαῖρε, τῶν θαυμάτων Χριστοῦ τὸ προοίμιον,
χαῖρε, τῶν δογμάτων αὐτοῦ τὸ κεφάλαιον·
10 χαῖρε, κλίμαξ ἐπουράνιε, δι' ἧς κατέβη [ὁ] θεός·
χαῖρε, γέφυρα μετάγουσα τοὺς ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν·
χαῖρε, τὸ τῶν ἀγγέλων πολυθρύλητον θαῦμα·
χαῖρε, τὸ τῶν δαιμόνων πολυθρήνητον τραῦμα·
χαῖρε, τὸ φῶς ἀρρήτως γεννήσασα·
15 χαῖρε, τὸ “πῶς” μηδένα διδάξασα·
χαῖρε, σοφῶν ὑπερβαίνουσα γνῶσιν·
χαῖρε, πιστῶν καταυγάζουσα φρένας·
χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.”

δ' Δύναμις τοῦ ὑψίστου ἐπεσκίασε τότε
πρὸς σύλληψιν τῇ ἀπειρογάμῳ·
καὶ τὴν εὐκαρπον ταύτης νηδὺν
ὡς ἀγρὸν ἀπέδειξεν ἡδὺν ἅπασιν
5 τοῖς θέλουσι θερίζειν σωτηρίαν ἐν τῷ ψάλλειν οὕτως·
“Ἀλληλούϊα.”

ε' Ἐχουσα θεοδόχον ἡ παρθένος τὴν μήτραν
ἀνέδραμε πρὸς τὴν Ἐλισάβετ·
τὸ δὲ βρέφος ἐκείνης εὐθὺς
ἐπιγνοῦν τὸν ταύτης ἀσπασμὸν ἔχαιρε
5 καὶ ἄλμασιν ὡς ἄσμασιν ἐβόα πρὸς τὴν θεοτόκον·
“Χαῖρε, βλαστοῦ ἀμαράντου κλῆμα·

χαῖρε, καρποῦ ἀθανάτου κτῆμα·
χαῖρε, γεωργὸν γεωργοῦσα φιλάνθρωπον·
χαῖρε, φυτουργὸν τῆς ζωῆς ἡμῶν φύουσα·
10 χαῖρε, ἄρουρα βλαστάνουσα εὐφορίαν οἰκτιρμῶν·
χαῖρε, τράπεζα βαστάζουσα εὐθηνίαν ἰλασμῶν·
χαῖρε, ὅτι λειμῶνα τῆς τρυφῆς ἀναθάλλεις·
χαῖρε, ὅτι λιμένα τῶν ψυχῶν ἐτοιμάζεις·
χαῖρε, δεκτὸν πρεσβείας θυμίαμα·
15 χαῖρε, παντὸς τοῦ κόσμου ἐξίλασμα·
χαῖρε, θεοῦ πρὸς θνητοὺς εὐδοκία·
χαῖρε, θνητῶν πρὸς θεὸν παρρησία·
“χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.”

ς' Ζάλην ἔνδοθεν ἔχων λογισμῶν ἀμφιβόλων
ὁ σώφρων Ἰωσήφ ἐταράχθη
πρὸς τὴν ἄγαμόν σε θεωρῶν
καὶ κλεψίγαμον ὑπονοῶν, ἄμεμπτε·
5 μαθὼν δὲ σοῦ τὴν σύλληψιν ἐκ πνεύματος ἁγίου ἔφη·
“Ἀλληλούϊα.”

ζ' Ἦκουσαν οἱ ποιμένες τῶν ἀγγέλων ὑμνούντων
τὴν ἔνσαρκον Χριστοῦ παρουσίαν·
καὶ δραμόντες ὡς πρὸς ποιμένα
θεωροῦσι τοῦτον ὡς ἀμνὸν ἄμωμον
5 ἐν τῇ γαστρὶ Μαρίας βοσκηθέντα, ἦν ὑμνοῦντες εἶπον·
“Χαῖρε, ἀμνοῦ καὶ ποιμένος μήτηρ·
χαῖρε, αὐλὴ λογικῶν προβάτων·
χαῖρε, ἀοράτων θηρῶν ἀμυντήριον·
χαῖρε, παραδείσου θυρῶν ἀνοικτήριον·
10 χαῖρε, ὅτι τὰ οὐράνια συναγάλλονται τῇ γῆ·
χαῖρε, ὅτι τὰ ἐπίγεια συγχορεύουσι πιστοῖς·
χαῖρε, τῶν ἀποστόλων τὸ ἀσίγητον στόμα·
χαῖρε, τῶν ἀθλοφόρων τὸ ἀνίκητον θάρσος·
χαῖρε, στερερὸν τῆς πίστεως ἔρεισμα·
15 χαῖρε, λαμπρὸν τῆς χάριτος γνώρισμα·
χαῖρε, δι' ἧς ἐγυμνώθη ὁ Ἄιδης·
χαῖρε, δι' ἧς ἐνεδύθημεν δόξαν·
χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.”

η' Θεοδρόμον ἀστέρα θεωρήσαντες μάγοι
τῇ τούτου ἠκολούθησαν αἴγλη·
καὶ ὡς λύχνον κρατοῦντες αὐτόν,
δι' αὐτοῦ ἠρεύνων κραταιὸν ἄνακτα·

- 5 καὶ φθάσαντες τὸν ἄφθαστον ἐχάρησαν αὐτῷ βοῶντες·
“Ἀλληλούϊα.”
- θ' Ἴδον παῖδες Χαλδαίων ἐν χερσὶ τῆς παρθένου
τὸν πλάσαντα χειρὶ τοὺς ἀνθρώπους·
καὶ δεσπότην νοοῦντες αὐτόν,
εἰ καὶ δούλου ἔλαβε μορφήν, ἔσπευσαν
5 τοῖς δώροις θεραπεῦσαι καὶ βοῆσαι τῇ εὐλογημένῃ·
“Χαῖρε, ἀστéρος ἀδύτου μήτηρ·
χαῖρε, ἀυγή μυστικῆς ἡμέρας·
χαῖρε, τῆς ἀπάτης τὴν κάμινον παύσασα·
χαῖρε, τῆς τριάδος τοὺς μύστας φυλάπτουσα·
10 χαῖρε, τύραννον ἀπάνθρωπον ἐκβαλοῦσα τῆς ἀρχῆς·
χαῖρε, κύριον φιλάνθρωπον ἐπιδείξασα Χριστόν·
χαῖρε, ἡ τῆς βαρβάρου λυτρομένη θρησκείας·
χαῖρε, ἡ τοῦ βορβόρου ῥυομένη τῶν ἔργων·
χαῖρε, πυρὸς προσκύνησιν σβέσασα·
15 χαῖρε, φλογὸς παθῶν ἀπαλλάττουσα·
χαῖρε, Περσῶν ὁδηγὲ σωφροσύνης·
χαῖρε, πασῶν γενεῶν εὐφροσύνη·
χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.”
- ι' Κήρυκες θεοφόροι γεγονότες οἱ μάγοι
ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Βαβυλῶνα,
ἐκτελέσαντες σοῦ τὸν χρησμὸν
καὶ κηρύξαντές σε τὸν Χριστόν ἅπασιν,
5 ἀφέντες τὸν Ἡρώδη ὡς ληρώδη μὴ εἰδότα ψάλλειν·
“Ἀλληλούϊα.”
- ια' Λάμπας ἐν τῇ Αἰγύπτῳ φωτισμὸν ἀληθείας
ἐδίωξας τοῦ ψεύδους τὸ σκότος·
τὰ γὰρ εἰδῶλα ταύτης, σωτήρ,
μὴ ἐνέγκαντά σου τὴν ἰσχὺν πέπτωκαν·
5 οἱ τούτων δὲ ῥυσθέντες ἀνεβόων πρὸς τὴν θεοτόκον·
“Χαῖρε, ἀνόρθωσις τῶν ἀνθρώπων·
χαῖρε, κατάπτωσις τῶν δαιμόνων·
χαῖρε, τῆς ἀπάτης τὴν πλάνην πατήσασα·
χαῖρε, τῶν εἰδώλων τὸν δόλον ἐλέγξασα·
10 χαῖρε, θάλασσα ποντίσασα Φαραῶ τὸν νοητόν·
χαῖρε, πέτρα ἡ ποτίσασα τοὺς διψῶντας τὴν ζωὴν·
χαῖρε, πύρινε στύλε ὁδηγῶν τοὺς ἐν σκότει·
χαῖρε, σκέπη τοῦ κόσμου πλατυτέρα νεφέλης·
χαῖρε, τροφή τοῦ μάννα διάδοχε·

- 15 χαῖρε, τρυφῆς ἀγίας διάκονε· (15)
χαῖρε, ἡ γῆ ἢ τῆς ἐπαγγελίας·
χαῖρε, ἐξ ἧς ῥέει μέλι καὶ γάλα·
χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.”
- ιβ' Μέλλοντος Συμεῶνος τοῦ παρόντος αἰῶνος
μεθίστασθαι τοῦ ἀπατεῶνος,
ἐπεδόθης ὡς βρέφος αὐτῶ,
ἀλλ' ἐγνώσθης τούτῳ καὶ θεὸς τέλειος·
5 διόπερ ἐξεπλάγη σου τὴν ἄρρητον σοφίαν κράζων·
“Ἀλληλούϊα.”
- ιγ' Νέαν ἔδειξε κτίσιν ἐμφανίσας ὁ κτίστης
ἡμῖν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ γενομένοις,
ἐξ ἀσπόρου βλαστήσας γαστροὺς
καὶ φυλάξας ταύτην, ὡσπερ ἦν, ἄφθορον,
5 ἵνα τὸ θαῦμα βλέποντες ὑμνήσωμεν αὐτὴν βοῶντες·
“Χαῖρε, τὸ ἄνθος τῆς ἀφθαρσίας·
χαῖρε, τὸ στέμμα τῆς ἐγκρατείας·
χαῖρε, ἀναστάσεως τύπον ἐκλάμπουσα·
χαῖρε, τῶν ἀγγέλων τὸν βίον ἐμφαίνουσα·
10 χαῖρε, δένδρον ἀγλαόκαρπον ἐξ οὗ τρέφονται πιστοί·
χαῖρε, ξύλον εὐσκιόφυλλον, ὑφ' οὗ σκέπονται πολλοί·
χαῖρε, κυφοροῦσα λυτρωτὴν αἰχμαλώτοις·
χαῖρε, ἀπογεννώσα ὁδηγὸν πλανωμένοις·
χαῖρε, κριτοῦ δικαίου δυσώπησις·
15 χαῖρε, πολλῶν πταισμάτων συγχώρησις·
χαῖρε, στολὴ τῶν γυμνῶν παρρησίας·
χαῖρε, στοργὴ πάντα πόθον νικῶσα·
χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.”
- ιδ' Ἐένον τόκον ἰδόντες ξενωθῶμεν τοῦ κόσμου,
τὸν νοῦν εἰς οὐρανοὺς μεταθέντες·
διὰ τοῦτο γὰρ ὁ ὑψηλὸς
ἐπὶ γῆς ἐφάνη ταπεινὸς ἄνθρωπος,
5 βουλόμενος ἐλκύσαι πρὸς τὸ ὕψος τοὺς αὐτῶ βοῶντας·
“Ἀλληλούϊα.”
- ιε' Ὅλος ἦν ἐν τοῖς κάτω καὶ τῶν ἄνω οὐδ' ὅλως
ἀπῆν ὁ ἀπερίγραπτος Λόγος·
συγκατάβασις γὰρ θεϊκὴ,
οὐ μετὰβασις δὲ τοπικὴ γέγονε
5 καὶ τόκος ἐκ παρθένου θεολήπτου ἀκουούσης ταῦτα·

“Χαῖρε, θεοῦ ἀχωρήτου χώρα·
χαῖρε, σεπτοῦ μυστηρίου θύρα·
χαῖρε, τῶν ἀπίστων ἀμφίβολον ἄκουσμα·
χαῖρε, τῶν πιστῶν ἀναμφίβολον καύχημα·
10 χαῖρε, ὄχημα πανάγιον τοῦ ἐπὶ τῶν Χερουβίμ·
χαῖρε, οἶκημα πανάριστον τοῦ ἐπὶ τῶν Σεραφίμ·
χαῖρε, ἡ τάναντία εἰς ταῦτὸ ἀγαγοῦσα·
χαῖρε, ἡ παρθενίαν καὶ λοχείαν ζευγνῦσα·
χαῖρε, δι’ ἧς ἐλύθη παράβασις·
15 χαῖρε, δι’ ἧς ἠνοιχθη παράδεισος·
χαῖρε, ἡ κλείς τῆς Χριστοῦ βασιλείας·
χαῖρε, ἐλπίς ἀγαθῶν αἰωνίων·
χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.”

ιζ' Πᾶσα φύσις ἀγγέλων κατεπλάγη τὸ μέγα
τῆς σῆς ἐνανθρωπήσεως ἔργον·
τὸν ἀπρόσιτον γὰρ ὡς θεὸν
ἐθεώρει πᾶσι προσιτὸν ἄνθρωπον,
5 ἡμῖν μὲν συνδιάγοντα, ἀκούοντα δὲ παρὰ πάντων·
“Ἀλληλοῦϊα.”

ιζ' Ῥήτορας πολυφθόγγους ὡς ἰχθύας ἀφώνους
ὀρῶμεν ἐπὶ σοί, θεοτόκε·
ἀποροῦσι γὰρ λέγειν τὸ πῶς
καὶ παρθένος μένεις καὶ τεκεῖν ἰσχυσας·
5 ἡμεῖς δὲ τὸ μυστήριον θαυμάζοντες πιστῶς βοῶμεν·
“Χαῖρε, σοφίας θεοῦ δοχεῖον·
χαῖρε, προνοίας αὐτοῦ ταμεῖον·
χαῖρε, φιλοσόφους ἀσόφους δεικνύουσα·
χαῖρε, τεχνολόγους ἀλόγους ἐλέγχουσα·
10 χαῖρε, ὅτι ἐμωράνθησαν οἱ δεινοὶ συζητηταί·
χαῖρε, ὅτι ἐμαράνθησαν οἱ τῶν μύθων ποιηταί·
χαῖρε, τῶν Ἀθηναίων τὰς πλοκάς διασπῶσα·
χαῖρε, τῶν ἀλιέων τὰς σαγήνας πληροῦσα·
χαῖρε, βυθοῦ ἀγνοίας ἐξέλκουσα·
15 χαῖρε, πολλοὺς ἐν γνώσει φωτίζουσα·
χαῖρε, ὀλκάς τῶν θελόντων σωθῆναι·
χαῖρε, λιμὴν τῶν τοῦ βίου πλωτήρων·
χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.”

ιη' Σῶσαι θέλων τὸν κόσμον ὁ τῶν ὄλων κοσμήτωρ
πρὸς τοῦτον αὐτεπάγγελτος ἦλθε·
καὶ ποιμὴν ὑπάρχων ὡς θεὸς

δί' ἡμᾶς ἐφάνη καθ' ἡμᾶς ὅμοιος·
5 ὁμοίω γὰρ τὸ ὅμοιον καλέσας ὡς θεὸς ἀκούει·
“Ἀλληλούϊα.”

ιθ' Τεῖχος εἶ τῶν παρθένων, θεοτόκε παρθένε,
καὶ πάντων τῶν εἰς σὲ προσφευγόντων·
ὁ γὰρ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς
κατεσκεύασέ σε ποιητής, ἄχραντε,
5 οἰκήσας ἐν τῇ μήτρᾳ σου καὶ δείξας προσφωνεῖν σοὶ πάντας·
“Χαῖρε, ἡ στήλη τῆς παρθενίας·
χαῖρε, ἡ πύλη τῆς σωτηρίας·
χαῖρε, ἀρχηγὲ νοητῆς ἀναπλάσεως·
χαῖρε, χορηγὲ θεϊκῆς ἀγαθότητος·
10 χαῖρε, σὺ γὰρ ἀνεγέννησας τοὺς συλληφθέντας αἰσχροῶς·
χαῖρε, σὺ γὰρ ἐνουθέτησας τοὺς συληθέντας τὸν νοῦν·
χαῖρε, ἡ τὸν φθορέα τῶν φρενῶν καταργοῦσα·
χαῖρε, ἡ τὸν σπορέα τῆς ἀγνείας τεκοῦσα·
χαῖρε, παστὰς ἀσπόρου νυμφεύσεως·
15 χαῖρε, πιστοὺς κυρίῳ ἀρμόζουσα·
χαῖρε, καλὴ κουροτρόφε παρθένων·
χαῖρε, ψυχῶν νυμφοστόλε ἀγίων·
χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.”

κ' Ὕμνος ἅπας ἠτᾶται συνεκτείνεσθαι σπεύδων
τῷ πλήθει τῶν πολλῶν οἰκτιρῶν σου·
ἰσαριθμοὺς ψαλμοὺς καὶ ᾠδὰς
ἂν προσφέρωμέν σοι, βασιλεῦ ἅγιε,
5 οὐδὲν τελοῦμεν ἄξιον, ὧν δέδωκας τοῖς σοὶ βοῶσιν·
“Ἀλληλούϊα.”

κα' Φωτοδόχον λαμπάδα τοῖς ἐν σκότει φανεῖσαν
ὀρῶμεν τὴν ἁγίαν παρθένον·
τὸ γὰρ αὔλον ἄπτουσα φῶς
ὀδηγεῖ πρὸς γνῶσιν θεϊκὴν ἅπαντας,
5 αὐγῇ τὸν νοῦν φωτίζουσα, κραυγῇ δὲ τιμωμένη ταῦτα·
“Χαῖρε, ἀκτίς νοητοῦ ἡλίου·
χαῖρε, λαμπτήρ τοῦ ἀδύτου φέγγους·
χαῖρε, ἀστραπὴ τὰς ψυχὰς καταλάμπουσα·
χαῖρε, ὡς βροντὴ τοὺς ἐχθροὺς καταπλήττουσα·
10 χαῖρε, ὅτι τὸν πολύφωτον ἀνατέλλεις φωτισμόν·
χαῖρε, ὅτι τὸν πολύρρητον ἀναβλύζεις ποταμόν·
χαῖρε, τῆς κολυμβήθρας ζωγραφοῦσα τὸν τύπον·
χαῖρε, τῆς ἀμαρτίας ἀναιροῦσα τὸν ῥύπον·

- χαῖρε, λουτήρ ἐκπλύνων συνείδησιν·
 15 χαῖρε, κρατῆρ κρινῶν ἀγαλλίασιν·
 χαῖρε, ὁσμὴ τῆς Χριστοῦ εὐωδίας·
 χαῖρε, ζωὴ μυστικῆς εὐωχίας·
 χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.”
- κβ' Χάριν δοῦναι θελήσας ὀφλημάτων ἀρχαίων
 ὁ πάντων χρεωλύτης ἀνθρώπων,
 ἐπεδήμησε δι' ἑαυτοῦ
 πρὸς τοὺς ἀποδήμους τῆς αὐτοῦ χάριτος·
 5 καὶ σχίσας τὸ χειρόγραφον ἀκούει παρὰ πάντων οὕτως·
 “Ἀλληλουῖα.”
- κγ' Ψάλλοντές σου τὸν τόκον εὐφημοῦμεν σε πάντες
 ὡς ἔμψυχον ναόν, θεοτόκε·
 ἐν τῇ σῇ γὰρ οἰκήσας γαστρὶ
 ὁ κατέχων πάντα τῇ χειρὶ κύριος
 5 ἡγίασεν, ἐδόξασεν, ἐδίδαξε βοᾶν σοὶ πάντας·
 “Χαῖρε, σκηνὴ τοῦ θεοῦ καὶ Λόγου·
 χαῖρε, ἀγία ἀγίων μείζων·
 χαῖρε, κιβωτὴ χρυσοθεῖσα τῷ πνεύματι·
 χαῖρε, θησαυρὸς τῆς ζωῆς ἀδαπάνητε·
 10 χαῖρε, τίμιον διάδημα βασιλέων εὐσεβῶν·
 χαῖρε, καύχημα σεβάσμιον ἱερέων εὐλαβῶν·
 χαῖρε, τῆς ἐκκλησίας ὁ ἀσάλευτος πύργος·
 χαῖρε, τῆς βασιλείας τὸ ἀπόρθητον τεῖχος·
 χαῖρε, δι' ἧς ἐγείρονται τρόπαια·
 15 χαῖρε, δι' ἧς ἐχθροὶ καταπίπτουσι·
 χαῖρε, φωτὸς τοῦ ἔμοῦ θεραπεία·
 χαῖρε ψυχῆς τῆς ἐμῆς προστασία·
 χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε.”
- κδ' Ὡ πανύμνητε μήτηρ, ἡ τεκοῦσα τὸν πάντων
 ἀγίων ἀγιώτατον Λόγον,
 δεξαμένη τὴν νῦν προσφορὰν,
 ἀπὸ πάσης ῥῦσαι συμφορᾶς ἅπαντας
 5 καὶ τῆς μελλούσης λύτρωσαι κολάσεως τοὺς σοὶ βοῶντας·
 “Ἀλληλουῖα.”

ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ

Μετάφραση

Σε σένα, την υπέρμαχο στρατηγό, τον επινίκιο ύμνο ως ευχαριστεία για τη σωτηρία μου από τα δεινά εγώ η πόλη σου σου προσφέρω, Θεοτόκε. Αλλά εσύ που η δύναμή σου είναι ακατανίκητη, λευτέρωσέ με από κάθε είδους κινδύνους, για να ψάλλω σε σένα, «Χαίρε νύμφη ανύμφευτε»

Ο αρχάγγελος εστάλη από τον ουρανό, για να πει στην Θεοτόκο το «Χαίρε». Και μαζί με την ασώματη φωνή, βλέποντάς σε, Κύριε, να παίρνεις σάρκα, γεμάτος έκπληξη στεκόταν μπροστά στη Θεοτόκο, λέγοντας τα ακόλουθα: Χαίρε εσύ από την οποία θα λάμψει η χαρά, χαίρε εσύ μέσω της οποίας θα σβήσει η κατάρα, χαίρε εσύ, η επαναφορά του Αδάμ που έχει εκπέσει, χαίρε εσύ, η λύτρωση των δακρύων της Εύας, χαίρε ύψος που δύσκολα ανεβαίνει ο ανθρώπινος λογισμός, χαίρε βάθος που δύσκολα μπορούν να δουν ακόμη και τα μάτια των αγγέλων, χαίρε, γιατί είσαι ο θρόνος του βασιλιά, χαίρε, γιατί βαστάζεις εκείνον που κρατά τα πάντα, χαίρε αστέρι που προμηνά τον ήλιο, χαίρε κοιλιά μέσα στην οποία σαρκώθηκε ο Θεός, χαίρε εσύ, που μέσα από σένα ανακαινίζεται η κτίση, χαίρε εσύ, που μέσα από σένα γεννιέται ως βρέφος ο δημιουργός, Χαίρε νύμφη ανύμφευτε.

Βλέποντας η αγία ότι η ίδια είναι αγνή, λέει με θάρρος στον Γαβριήλ: Την παράδοση αγγελία σου είναι για την ψυχή μου δύσκολο να την δεχτώ. Γιατί πώς αναφέρεσαι στην κυοφορία μιας άσπορης κήσεως και ψάλλεις Αλληλούϊα.

Ζητώντας η Παρθένος να μάθει τα άγνωστα, φώναξε προς τον λειτουργό: Από μια αγνή μήτρα πώς είναι δυνατό να γεννηθεί ένα παιδί; Πες μου. Πρός αυτήν εκείνος απάντησε με φόβο, αλλά με τα κατάλληλα λόγια: Χαίρε εσύ που γνωρίζεις το μυστικό, χαίρε πίστη εκείνων που προσεύχονται σιωπηλά, χαίρε ποιμνιο των θαυμάτων του Χριστού, χαίρε βάση της δογματικής του διδασκαλίας, χαίρε ουράνια σκάλα, μέσω της οποίας κατέβηκε ο Θεός, χαίρε γέφυρα που οδηγείς στον ουρανό αυτούς που βρίσκονται στη γη, χαίρε πολυθρήνητο τραύμα των δαιμόνων, χαίρε εσύ που γέννησες με τρόπο ανερμήνευτο το φως, χαίρε εσύ που σε κανέναν δεν αποκάλυψες πώς έγινε αυτό, χαίρε εσύ που ξεπερνάς την γνώση των σοφών, χαίρε εσύ που φωτίζεις το πνεύμα των πιστών, χαίρε νύμφη ανύμφευτε.

Η δύναμη του Υψίστου σκέπασε τότε την πανάσπιλη, για να συλλάβει. Και την μήτρα της που φέρει καλούς καρπούς η δύναμη του Υψίστου υπέδειξε ως πλούσιο αγρό για όλους εκείνους που θέλουν να θερίσουν τη σωτηρία ψάλλοντας έτσι: Αλληλούϊα.

Έχοντας στην μήτρα της τον Θεό η Παρθένος ανηφόρισε προς την Ελισάβετ. Και το βρέφος εκείνης αμέσως, μόλις κατάλαβε τον χαιρετισμό της, χάρηκε και με τα σκιρτήματά του σαν να τραγουδούσε μιλούσε προς την Θεοτόκο: Χαίρε κλήμα αμάραντου βλαστού, χαίρε κτήμα αθανάτου καρπού, χαίρε εσύ που ανέθρεψες τον φιλόανθρωπο γεωργό, χαίρε εσύ που γέννησες τον κηπουρό της ζωής, χαίρε γη που είσαι κατάφορτη από έλεος, χαίρε τράπεζα που φέρεις την πληθώρα των ιλαστήριων προσφορών, χαίρε εσύ που κάνεις πλούσιο το λιβάδι της χαράς, χαίρε εσύ που ετοιμάζεις το λιμάνι των ψυχών, χαίρε αποδεκτό θυμίαμα της προσευχής μας, χαίρε εσύ που σώζεις όλον τον κόσμο, χαίρε εσύ, η καλή διάθεση του Θεού προς τους θνητούς, χαίρε εσύ που είσαι το θάρρος των ανθρώπων προς τον Θεό, χαίρε νύμφη ανύμφευτε.

Ο σώφρων Ιωσήφ άρχισε μέσα του να ταράζεται έχοντας μέσα του την αμφιβολία, καθώς αντίκρισε εσένα την άγαμη κόρη και σε υποψιαζόταν ως κλεψίγαμη (μοιχαλίδα). Όταν όμως πληροφορήθηκε την σύλληψή σου από το άγιο Πνεύμα είπε: Αλληλούϊα.

Άκουσαν οι βοσκοί τους αγγέλουν να υμνολογούν την ένσαρκη παρουσία του Χριστού και σπεύδοντας σαν να έτρεχαν στον βοσκό τους, βλέπουν αυτόν ως αγνό αρνί που μεγάλωσε μέσα στη μήτρα της Μαρίας, την οποία εξυμνώντας είπαν: Χαίρε μητέρα του αρνιού και του βοσκού, χαίρε αυλή των λογικών προβάτων, χαίρε εσύ που μας προφυλάσσεις από άορατους εχθρούς, χαίρε εσύ που ανοίγεις τις πόρτες του Παραδείσου, χαίρε γιατί ο ουρανός χαίρεται μαζί με τη γη, χαίρε γιατί η γη χορεύει μαζί με τους ουρανοί, χαίρε εσύ που είσαι το στόμα των αποστόλων που ποτέ δεν σωπαίνει, χαίρε εσύ που ενδυναμώνεις με ανίκητη τόλμη τους αθλοφόρους, χαίρε λαμπρό γνώρισμα της χάριτος, χαίρε εσύ που μέσα από σένα ξεγυμνώθηκε ο Άδης, χαίρε εσύ που μέσα από σένα ντυθήκαμε τη δόξα, Χαίρε νύμφη ανύμφευτε.

Βλέποντας οι μάγοι το αστέρι που το οδηγούσε ο Θεός, ακολούθησαν τη λάμψη του και έχοντας αυτό ως φανάρι, μέσω αυτού αναζητούσαν τον δυνατό βασιλιά. Και αφού έφθασαν στον άφθαστο, χάρηκαν και του φώναξαν, Αλληλούϊα.

Είδαν τα παιδιά των Χαλδαιών στα χέρια της Παρθένου εκείνον που έπλασε με το χέρι του τους ανθρώπους και κατανοώντας τον ως Θεό, αν και πήρε μορφή δούλου, έσπευσαν να προσφέρουν τα δώρα τους και να φωνάξουν στην ευλογημένη: χαίρε μητέρα του αδύτου αστεριού, χαίρε αυγή της μυστικής ημέρας, χαίρε εσύ που έσβησες το καμίνι της πλάνης, χαίρε εσύ που φωτίζεις εκείνους που γνωρίζουν την Τριάδα, χαίρε εσύ που

έδωξες από την εξουσία τον απάνθρωπο τύραννο, χαίρε εσύ που επέδειξες τον Χριστό ως κύριο φιλόνητο, χαίρε εσύ που μας λύτρωσες από την βάρβαρη θρησκεία, χαίρε εσύ που μας καθάρισες από τον βούρκο των έργων, χαίρε εσύ που σταμάτησες την προσκύνηση της φωτιάς, χαίρε εσύ που μας απάλλαξες από τη φλόγα των παθών, χαίρε εσύ που οδηγείς τους πιστούς στη σωφροσύνη, χαίρε εσύ χαρά όλων των γενεών, χαίρε νύμφη ανύμφευτε.

Οι μάγοι, αφού έγιναν θεοφόροι κήρυκες, επέστρεψαν στην Βαβυλώνα, αφού επαλήθευσαν το χρησμό και κήρυξαν εσένα το Χριστό σε όλους, αφήνοντας τον Ηρώδη μέσα στην πλάνη, να μην γνωρίζει να ψέλνει Αλληλούϊα.

Αφού έλαμψες στην Αίγυπτο το φως της αλήθειας, έδωξες το ψέμμα του σκότους. Γιατί, Σωτήρα, τα είδωλά της, μη μπορώντας να υπομείνουν τη δύναμή σου, έπεσαν, και εκείνοι οι οποίοι απαλλάχθηκαν από αυτά φώναζαν προς την Θεοτόκο: Χαίρε ανόρθωση των ανθρώπων, χαίρε κατάπτωση των δαιμόνων, χαίρε εσύ που νίκησες την πλάνη της απάτης, χαίρε εσύ που έλεγξες των ειδώλων τον δόλο, χαίρε θάλασσα που βύθισες τον νοητό φαραώ, χαίρε πέτρα που πότισες εκείνους που διψούσαν για ζωή, χαίρε πύρινη στύλε που καθοδηγείς αυτούς που βρίσκονται στο σκοτάδι, χαίρε στέγη του κόσμου, που είσαι πιο πλατιά από τα σύννεφα, χαίρε εσύ που με τη σειρά σου έγινες η τροφή του μάννα, χαίρε εσύ που είσαι η γη της επαγγελίας, χαίρε εσύ από την οποία τρέχει μέλι και γάλα, χαίρε νύμφη ανύμφευτε.

Καθώς ο Συμεών επρόκειτο να φύγει από την παρούσα απατηλή ζωή, δόθηκες σ' αυτόν ως βρέφος, αλλά σε αναγνώρισες και ως τέλειο Θεό. Γι' αυτό και έμεινε κατάπληκτος από την άπειρο σοφία σου και φώναξε Αλληλούϊα.

Μας έδειξε νέο κόσμο, που τον φανέρωσε σε μας, τα πλάσματά του, ο δημιουργός, καθώς γεννήθηκε από άσπορο μήτρα και την διατήρησε αλόβητη, προκειμένου, βλέποντας το θαύμα, να υμνήσουμε αυτή φωνάζοντας: χαίρε λουλούδι της αφθαρσίας, χαίρε στεφάνι της εγκράτειας, χαίρε εσύ που λάμπεις το σημάδι της Αναστάσεως, χαίρε εσύ που φανέρωσες στους ανθρώπους την ζωή των αγγέλων, χαίρε δέντρο με τους ωραίους καρπούς, από το οποίο τρέφονται οι πιστοί, χαίρε ξύλο με την ωραία σκιά των φυλλωμάτων, κάτω από το οποίο αναπαύονται πολλοί, χαίρε εσύ που κυοφορείς τον καθοδηγητή εκείνων που βρίσκονται στην πλάνη, χαίρε εσύ που θα γεννήσεις τον λυτρωτή των αιχμαλώτων, χαίρε παράκληση του δίκαιου κριτή, χαίρε συγχώρηση εκείνων που έχουν διαπράξει πολλά αμαρτήματα, χαίρε εσύ που γίνεσαι στολή των γυμνών,

για να έχουν τόλμη, χαίρε στοργή που νικά κάθε πόθο, χαίρε νύμφη ανύμφευτε.

Βλέποντας την παράξενη γέννηση, ας απομακρυνθούμε από τον κόσμο και ας στρέψουμε τον νου στον ουρανό. Γι' αυτό τον λόγο ο ύψιστος Θεός φανερώθηκε πάνω στη γη ως ταπεινός άνθρωπος, θέλοντας να τραβήξει προς το ύψος εκείνους που του φώναζαν Αλληλούϊα.

Όλος βρισκόταν στον κάτω κόσμο, αλλά όμως καθόλου δεν ήταν μακριά από τον πάνω ο απερίγραπτος λόγος. Γιατί συνετελέστη όχι μια τοπική μετάβαση αλλά μια θεϊκή παραχώρηση, και μια γέννα από παρθένο που την είχε καταλάβει το άγιο Πνεύμα, η οποία άκουε αυτά: χαίρε χώρα του Θεού του αχώρητου, χαίρε πόρτα του σεπτού μυστηρίου, χαίρε αμφίβολο άκουσμα των απίστων, χαίρε αναμφίβολο καύχημα των πιστών, χαίρε πανάγιο όχημα εκείνου ο οποίος βρίσκεται πάνω από τα Χερουβίμ, χαίρε τέλεια κατοικία, εκείνου που βρίσκεται πάνω από τα Σεραφίμ, χαίρε εσύ που συμφιλίωσες τους εχθρούς, χαίρε εσύ που συνδύασες παρθενία και λοχεία, χαίρε εσύ μέσω της οποίας διαλύθηκε η παράβαση (των πρωτοπλάστων), χαίρε εσύ, μέσω της οποίας ανοίχθηκε ο παράδεισος, Χαίρε εσύ, το κλειδί της βασιλείας του Χριστού, χαίρε ελπίδα των αιώνιων αγαθών, χαίρε νύμφη ανύμφευτε.

Όλα τα τάγματα των αγγέλων έμειναν κατάπληκτα μπροστά στο μεγάλο έργο της ενανθρώπισής σου. Γιατί έβλεπε τον απλησίαστο Θεό ως άνθρωπο προσιτό σε όλους, να ζει ανάμεσά μας και να ακούει από όλους το Αλληλούϊα.

Βλέπουμε τους ρήτορες που διαθέτουν παντοδύναμο λόγο να έχουν μείνει άφωνοι σαν ψάρια μπροστά σου, Θεοτόκε. Γιατί δεν μπορούν να δώσουν απάντηση στο «πώς και παρθένος μένεις και κατάφερες να γεννήσεις». Εμείς πάλι, απορρώντας με την παράδοση πράξη, με πίστη φωνάζουμε: χαίρε εσύ που δέχτηκες τη σοφία του Θεού, χαίρε εσύ που είσαι η αποθήκη της πρόνοιάς του, χαίρε εσύ που απέδειξες ότι οι σοφοί δεν διαθέτουν σοφία, χαίρε εσύ που ελέγχεις ως ανόητους τους τεχνολόγους, χαίρε γιατί εξαιτίας σου φάνηκαν ως ανόητοι οι δεινοί συζητητές, χαίρε γιατί εξαιτίας σου μαράθηκαν οι ποιητές των μύθων, χαίρε εσύ που διέρρηξες τα πολύπλοκα δίχτυα των αθηναίων σοφών, χαίρε εσύ που γεμίζεις τα δίχτυα των ψαράδων, χαίρε εσύ που μας βγάζεις από τον βυθό της άγνοιας, χαίρε εσύ που φωτίζεις πολλούς οδηγώντας τους στη γνώση, χαίρε καράβι εκείνων που επιθυμούν να σωθούν, χαίρε λιμάνι των ταξιδιωτών της ζωής, χαίρε νύμφη ανύμφευτε.

Θέλοντας να σώσει τον κόσμο εκείνος που στόλισε τα πάντα ήλθε με δική του προαίρεση προς αυτόν. Και καθώς, ως Θεός, είναι ο βοσκός μας,

παρουσιάστηκε ως άνθρωπος σ' εμάς. Γιατί, αφού κάλεσε τον όμοιο προς τον όμοιο, ως Θεός ο ίδιος ακούει το Αλληλούϊα.

Είσαι το τείχος τω παρθένων και όλων εκείνων που προσφεύγουν σε σένα, Θεοτόκε παρθένε. Γιατί σε έπλασε ο δημιουργός του ουρανού και της γης άχραντε, αφού κατοίκησε στην μήτρα σου και δίδαξε στους πάντες να σου απευθύνουν τα εξής λόγια: Χαίρε εσύ που είσαι η στήλη της παρθενίας, χαίρε καθοδηγήτρια μας προς την ανάπλαση του νου, χαίρε εσύ που παρέχεις την αγαθότητα του Θεού, χαίρε, γιατί εσύ ανεγέννησες εκείνους που συνελήφθησαν με αισχρό τρόπο, χαίρε, γιατί εσύ έβαλες μυαλό σ' εκείνους που τους είχαν ληλατήσει τον νου. Χαίρε εσύ που κατήργησες εκείνον που καταστρέφει το λογικό, χαίρε εσύ που γέννησες τον σπορέα της αγνότητας, χαίρε νυφικό κρεβάτι του άσπορου γάμου, χαίρε εσύ που συνταιριάζεις τους πιστούς με τον Κύριο, χαίρε εσύ που είσαι η καλή τροφός των παρθένων, χαίρε εσύ που καθοδηγείς τις άγιες ψυχές, χαίρε νύμφη ανύμφευτε.

Κάθε ύμνος είναι κατώτερος, όταν επιχειρεί να φτάσει το πλήθος της μεγάλης σου ευσπλαχνίας. Γιατί ακόμη κι αν σου προσφέρουμε ισάριθμες με τους κόκκους της άμμου ωδές, βασιλιά άγιε, δεν θα σου έχουμε δώσει τίποτε άξιο εκείνων που εσύ έδωσες σ' εμάς που σου φωνάζουμε Αλληλούϊα.

Βλέπουμε την αγία παρθένο σαν μια φωτοδόχο λαμπάδα που έχει φανεί για εκείνους που βρίσκονται στο σκοτάδι. Γιατί καθώς ανάβει το άυλο φως, οδηγεί τους πάντες προς θεϊκή γνώση, φωτίζοντας τον νου με τη λάμψη της και με αυτή την κραυγή (τους ύμνους) δέχεται τις ακόλουθες τιμές: χαίρε ακτίνα του νοητού ήλιου, χαίρε λάμψη του φωτός που δεν δύει, χαίρε αστραπή που κάνεις τις ψυχές να λάμπουν, χαίρε ως βροντή που χτυπάς τους εχθρούς, χαίρε εσύ γιατί ανατέλεις το φως που παρέχει άπλετο φωτισμό, χαίρε γιατί εσύ αναβλύζεις τον ποταμό τον άφθονο σε νερά, χαίρε εσύ που αναζωογονείς τον τύπο της κολυμβήθρας, χαίρε εσύ που απομακρύνεις τον ρύπο της αμαρτίας, χαίρε λουτήρα που ξεπλένεις τη συνείδηση, χαίρε κρατήρα που κερνάς τη χαρά, χαίρε οσμή της ευωδίας του Χριστού, χαίρε ζωή μυστικής χαράς, χαίρε νύμφη ανύμφευτε.

Θέλοντας να παράσχη άφεση των αρχαίων αμαρτιών εκείνος που κρατά τα χρεόγραφα όλων των ανθρώπων, ήρθε ο ίδιος σ' εμάς που είχαμε αποστατήσει από την χάρη του. Και αφού έσχισε το χειρόγραφο, ακούει από όλους αυτό: Αλληλούϊα.

Ψάλλοντας τη γέννα σου σε ανυμνούμε όλοι ως έμψυχο ναό, Θεοτόκε. Γιατί καθώς κατοίκησε στην κοιλιά σου ο Κύριος που με το χέρι του συγκροτεί τα πάντα, την αγίασε και την δόξασε και μας δίδαξε να σου

ψάλλουμε όλοι: χαίρε σκηνή του Θεού και του Λόγου, χαίρε αγία μεγαλύτερη από όλους τους αγίους, χαίρε κιβωτέ που έχει επιχρυσωθεί με το πανάγιο πνεύμα, χαίρε ανεξάντλητε θησαυρέ της ζωής, χαίρε πολύτιμο διάδημα των ευσεβών βασιλέων, χαίρε σεβάσμιο καύχημα των ευλαβών ιερέων, χαίρε εσύ που είσαι ο ασάλευτος πύργος της εκκλησίας, χαίρε εσύ, το απόρθητο τείχος της βασιλείας, χαίρε εσύ που χάρη σε σένα υψώνονται τα τρόπαια (της νίκης), χαίρε εσύ που εξαιτίας σου πέφτουν οι εχθροί, χαίρε, εσύ που είσαι η θεραπεία της σάρκας μου, χαίρε σωτηρία της ψυχής μου, χαίρε νύμφη ανύμφευτε.

Ω πανύμνητη μητέρα, εσύ που γέννησες τον Λόγο που είναι πιο άγιος από όλους τους αγίους, αφού δεχτείς τώρα την προσφορά μας, απάλλαξέ μας όλους από κάθε συμφορά και λύτρωσε από την μελλοντική τιμωρία εκείνους που μαζί μας ψάλλουν Αλληλούϊα.